

ความเห็น

ที่ นร ๐๕๐๖/๔๕๕๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง การจัดการขยะของประเทศไทย

เรียน เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อ้างอิง หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ สศ ๐๐๐๑/๑๗๘๗
ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๓๐๔/๓๔๔
ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ เรื่อง การจัดการขยะของประเทศไทย ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการ
พิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร
ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาดำเนินการตามนัยมติ
คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๑ (เรื่อง การปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทาง
การดำเนินการของคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา
ข้อเสนอแนะ หรือความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี) ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้กระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทราบด้วยแล้ว และได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของ
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมความเห็น และผลการพิจารณาของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชน
ได้รับทราบ และขอขอบคุณสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ในเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี

ขอแสดงความนับถือ

(นางโฉมศรี อารยะศิริ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ส.ก. 2552

สำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๘
โทรสาร ๐ ๒๒๔๐ ๙๐๖๔ <kw.52-3-11>ฯ รัชชชัย
www.cabinet.thaigov.go.th

๓.๓๐๘. ๒๒/๓/๒๕๕๒
๓.๓๐๘. ๒๒/๓/๒๕๕๒
๓.๓๐๘. ๒๒/๓/๒๕๕๒
๓.๓๐๘. ๒๒/๓/๒๕๕๒
๓.๓๐๘. ๒๒/๓/๒๕๕๒

เรื่อง รายงานผลการพิจารณา/ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี
กรณีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี
ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓
เรื่อง การจัดการขยะของประเทศไทย

ด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้คำปรึกษา/ข้อเสนอแนะ/
ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง การจัดการขยะของประเทศไทย ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้แจ้งผลการดำเนินงานและผลการประชุมร่วมกับหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) กรุงเทพมหานครแล้ว
มีผลการพิจารณา ดังนี้

๑. ประเด็นความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ

๑.๑ ด้านแนวคิดและมุมมอง

๑.๑.๑ รัฐต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติว่า ขยะเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า
ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีแนวคิดดังกล่าวด้วย

๑.๑.๒ รัฐต้องมีแนวคิดในการ “จัดการขยะ” แทน “การกำจัดทิ้ง”
ทั้งนี้เพื่อให้มีการจัดการ “ขยะ” ซึ่งเป็นทรัพยากรอย่างเป็นระบบที่เหมาะสม ซึ่งเกิดประโยชน์สูงสุด
ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๑.๒ ด้านการป้องกันไม่ให้เกิดขยะ

๑.๒.๑ ให้มีมาตรการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด
และอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความสมดุลของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม
และทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสร้างตัวชี้วัดความสมดุลที่ชัดเจน
เนื่องจากขยะคือส่วนที่เหลือจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคการผลิต ผลิตภัณฑ์
โดยใช้วัสดุคงทน สามารถใช้ได้นาน ย่อยสลายตามธรรมชาติได้ง่ายและสามารถนำกลับมา
ใช้ได้ใหม่ (Recycle) โดยใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์ด้านการเงินการคลังมาใช้เป็นเครื่องมือ
เช่น การส่งเสริมการลงทุน การลดหย่อนภาษี และกำหนดมาตรการด้านมาตรฐาน
อุตสาหกรรม ในสินค้าต่าง ๆ ให้มุ่งเน้นด้านสิ่งแวดล้อมและการนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

๑.๒.๓ สร้างมาตรการและแรงจูงใจให้ผู้บริโภคมีส่วนช่วยในการลดขยะ โดยเฉพาะการลดขยะในครัวเรือน เช่น การมัดจำบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสามารถแลกกลับเป็นเงินได้ และดำเนินการให้มีแหล่งรับซื้อขยะที่ให้บริการอย่างสะดวก เป็นต้น

๑.๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพ เก็บ - ซื้อ - ขายขยะ ให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางทั้งในระดับบุคคล ระดับชุมชน และระดับธุรกิจขนาดเล็ก กลาง ถึงขนาดใหญ่ เพื่อร่วมจัดการขยะให้มีปริมาณน้อยลงและป้องกันการรับซื้อของผิดกฎหมาย ของร้านรับซื้อของเก่าที่มักเป็นตลาดมืด

๑.๒.๕ ส่งเสริม สนับสนุนและรณรงค์ให้ร้านค้าต่าง ๆ ลดปริมาณ หรือเลิกการใช้ถุงพลาสติกเพื่อใส่หรือบรรจุสินค้า เช่น การให้เก็บค่าถุงพลาสติก หรือการลด ราคาสินค้าให้กับผู้นำภาชนะหรือถุงผ้าสำหรับใส่หรือบรรจุสินค้า เป็นต้น

๑.๒.๖ กำหนดให้ประชาชนต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเก็บขนขยะ โดยใช้หลักผู้ที่ทำให้มีขยะมากต้องจ่ายค่าเก็บขนขยะมาก ผู้ที่ทำให้มีขยะน้อยจ่ายค่าเก็บ ขนขยะน้อย รวมถึงการจัดเก็บค่าขนขยะจากผู้นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศที่ก่อให้เกิดขยะ โดยให้ถือว่าเงินที่เก็บได้เป็นรายรับที่ภาครัฐต้องนำไปสมทบเป็นค่าใช้จ่าย ในการจัดการขยะ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเป็นธรรมต่อผู้ทิ้งขยะ

๑.๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำจาก ขยะของชุมชน โดยรัฐต้องรับรองผลิตภัณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้เชื่อมต่อกับธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้อีกต่อให้กับชุมชน

๑.๒.๘ รัฐต้องมีมาตรการที่ชัดเจนในการไม่อนุญาตให้มีการนำขยะ ของเสียอันตรายที่มาจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศ รวมถึงต้องกำหนดบทลงโทษหากมีการฝ่าฝืน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีขยะของเสียอันตรายมากับเรือบรรทุกสินค้าจากต่างประเทศเข้ามา ในประเทศ ซึ่งสินค้านี้ดังกล่าวเป็นสินค้าที่กำจัดยากและต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการกำจัด

๑.๓ ด้านการจัดการขยะ

๑.๓.๑ ให้มีการจัดทำแผนแม่บทในการจัดการขยะอย่างครบวงจร และกำหนดเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยใช้แนวคิดการจัดการขยะฐานศูนย์ (Zero Waste Management : ZWM) ซึ่งหมายถึง การจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อให้ขยะเหลือน้อยที่สุดหรือไม่มีเหลือเลย

๑.๓.๒ รณรงค์ให้ประชาชนลดการบริโภคโดยบริโภคเฉพาะสิ่งที่จำเป็น และลดการทิ้งขยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีขยะเหลือน้อยที่สุดซึ่งจะสะดวกในการจัดการ และประหยัดงบประมาณในการจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา เพื่อปลูกฝังและสร้างนิสัยในการบริโภค และสร้างค่านิยมให้กับสังคมได้เห็นถึงคุณค่าในการนำขยะ กลับมาใช้ใหม่หรือนำมาเพิ่มมูลค่าโดยการจำหน่ายเป็นของเก่า

๑.๓.๓ ให้นำมิติทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมาประกอบในการวางแผนและกำหนดแนวทางการจัดการขยะ ซึ่งจะทำให้การจัดการขยะสอดคล้องกับความเป็นจริงของพื้นที่และเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๓.๔ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะที่เจ้าหน้าที่สามารถเรียนรู้ได้โดยง่ายเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณลงได้จำนวนมาก

๑.๓.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แต่ละพื้นที่ทำการศึกษาวิจัยเพื่อการวางแผนและแผนการจัดการขยะที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ โดยให้เป็นแผนที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปัจจัยสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๖ ดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดการย้ายปัญหาขยะจากพื้นที่มีปัญหาไปยังพื้นที่อื่น โดยให้ยึดหลักพื้นที่ที่มีปัญหาควรแก้ไขปัญหานั้นในพื้นที่ตัวเอง ไม่ควรผลักภาระให้ผู้อื่น

๑.๓.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย หรือการวิเคราะห์ เพื่อคิดค้นเทคโนโลยีในการนำขยะที่เหลือขั้นสุดท้ายมาใช้ประโยชน์ เช่น การทำเชื้อเพลิง เพื่อผลิตพลังงาน รวมทั้งศึกษาถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย และความคุ้มค่าของการใช้เทคโนโลยีดังกล่าว

๑.๓.๘ ควรนำขยะที่ถูกฝังกลบมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น การนำกลับมารีไซเคิลหรือการนำไปแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการลดการนำเข้าพลังงานรวมถึงการลดปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

๑.๔ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

๑.๔.๑ ผลักดันและปลูกจิตสำนึกให้คนไทยทุกคนเห็นปัญหาขยะเป็นปัญหาที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบ เป็นความผูกพันทางสังคม (Social Commitment) ที่จะต้องช่วยกันป้องกันและแก้ไข

๑.๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและแผนการจัดการขยะ ตั้งแต่ขั้นศึกษาข้อมูล จัดทำแผนการจัดการ การปฏิบัติการติดตามการปฏิบัติการ วิเคราะห์ประเมินผล และร่วมปรับแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

๑.๔.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชน โรงเรียน สถาบันการศึกษา วัด และสถานที่ทำงาน ได้มีกิจกรรมด้านการจัดการขยะในสถานที่ของตนเอง เช่น การตั้งธนาคารขยะ การทอดผ้าป่าขยะ เป็นต้น

๑.๔.๔ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและธุรกิจ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนและภาคธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะได้สะดวกขึ้น เช่น การกระจายอำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการขยะด้วยการจัดประเภทธุรกิจรีไซเคิลให้เป็นธุรกิจที่ได้รับสิทธิพิเศษ มากกว่าธุรกิจทั่วไป และให้การสนับสนุนภาคธุรกิจได้เข้ามาเป็นผู้ลงทุนเพื่อดำเนินการ รับกำจัดขยะจากภาครัฐ โดยการเปลี่ยนขยะให้เป็นพลังงานทดแทน เป็นต้น

๑.๔.๕ รมรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของคนไทยให้ยอมรับ อาชีพเก็บ - ชื้อ - ขายขยะ รวมทั้งควรสนับสนุนให้มีการขยายตัวของอาชีพนี้ต่อไป เนื่องจากผู้ที่ประกอบอาชีพได้ทำหน้าที่ช่วยส่วนรวม

๑.๔.๖ สนับสนุนให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน เพื่อให้องค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสามารถนำไปจัดการได้ตามวิธีที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการคัดแยกขยะที่มีพิษ

๑.๕ ด้านการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาขยะที่จะเกิดขึ้น เพื่อวางแผนแนวทางการจัดการขยะของประเทศไทย

๑.๕.๑ การที่ต้นทุนพลังงานมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต การสนับสนุนให้ภาคการผลิตนำขยะที่เป็นวัสดุเหลือใช้กลับมาทำการผลิต เป็นสินค้าใหม่ หรือการนำขยะมาใช้เป็นพลังงานทดแทนจะทำให้เกิดการประหยัดพลังงาน ได้มากขึ้นและทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพ

๑.๕.๒ การจัดการขยะทั้งระบบต้องพึ่งพาการใช้พลังงาน และการขนส่ง การกำจัดขยะด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงจึงเป็นวิธีการที่ต้องใช้พลังงานจำนวนมาก และต้องมีระบบขนส่งที่ดี ดังนั้น จึงควรสนับสนุนให้ท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดการขยะ ภายในชุมชนซึ่งจะเป็นการลดภาระต้นทุนการจัดการขยะ

๑.๕.๓ ข้อตกลงระหว่างประเทศ หรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ มีข้อกำหนดให้ผู้ผลิตต้องรับผิดชอบต่อขยะบรรจุภัณฑ์และสินค้าที่ใช้แล้วของตนเอง ดังนั้น การที่ประเทศไทยอาจขยายตัวการผลิตมากขึ้นในอนาคต จะทำให้มีขยะจำนวนมากที่เกิดขึ้น ในประเทศโดยเฉพาะของเสียอันตรายจะต้องกำจัดภายในประเทศเพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายข้ามแดน ซึ่งเป็นไปตามอนุสัญญาบาเซล และขยะที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ของไทย อาจต้องถูกนำกลับมากำจัดในประเทศซึ่งจะกลายเป็นปัญหาในอนาคตที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

๑.๕.๔ แนวโน้มปัญหาสิ่งแวดล้อมจะมีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการผลิตและการบริโภคจำนวนมากในขณะที่ “ขยะ” เป็นผลผลิตจากการผลิตและการบริโภค ดังนั้น การขาดการเตรียมการรองรับการขาดแคลนทรัพยากรการผลิตจะกลายเป็นต้นทุนทางสิ่งแวดล้อมและทางธุรกิจที่สูงขึ้นในอนาคต

๒. ผลการพิจารณาและผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กรมควบคุมมลพิษได้พิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้มีการนำไปบรรจุเป็นกรอบนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) และแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ และกรมควบคุมมลพิษ ได้แจ้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนิยามความหมายของขยะมูลฝอย ในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กรมควบคุมมลพิษมีความเห็นให้ปรับแก้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยที่มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติกภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาดที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน สภาพปัญหาในการจัดการขยะมูลฝอยมีสาเหตุมาจากระบบการจัดการขยะมูลฝอยยังไม่มีประสิทธิภาพ และความเห็นและข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอย ทั้งในด้านการจัดการด้านการลงทุนและด้านกฎหมาย ดังนี้

๒.๑.๑ ด้านการจัดการ

๒.๑.๑.๑ จัดหาภาชนะรองรับและรถเก็บขนขยะมูลฝอยให้เพียงพอกับปริมาณขยะมูลฝอยและในแหล่งกำเนิดที่สำคัญ รวมไปถึงการกำหนดพื้นที่สงวนไว้เพื่อการกำจัดขยะมูลฝอยในผังเมือง

๒.๑.๑.๒ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยติดเชื้อ และศูนย์กำจัดของเสียอันตรายชุมชนส่วนกลางที่สามารถใช้ร่วมกันได้ระหว่างชุมชนหลายแห่งที่อยู่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อาทิ มาตรฐานของวัตถุดิบและวัสดุรีไซเคิล กฎระเบียบการนำเทคโนโลยีสะอาดมาใช้ในการลดปริมาณขยะมูลฝอย การควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ (อาทิ การนำเข้าผ่านไฟฉายจากประเทศจีน)

๒.๑.๑.๓ สร้างความตระหนักให้ชุมชน/ครัวเรือนเข้ามา
มีส่วนร่วมในการลดปัญหาจากขยะมูลฝอยโดยใช้หลัก 3Rs (Reduce Reuse Recycle)
และสนับสนุนการกำหนดระเบียบให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะมูลฝอยโดยเฉพาะของเสีย
อันตรายออกจากขยะมูลฝอยทั่วไป รวมทั้งพัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติสำหรับองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑.๑.๔ สร้างกลไกในการที่จะทำให้ท้องถิ่นต้องม
ีความรับผิดชอบต่อการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย (Accountability)

๒.๑.๑.๕ ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนมีการใช้สินค้าที่มี
ส่วนประกอบจากวัสดุรีไซเคิลและวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการคัดแยกขยะมูลฝอย
เพื่อนำกลับไปใช้ใหม่

๒.๑.๑.๖ สนับสนุนงบประมาณ สิ่งจูงใจ ความช่วยเหลือ
ด้านวิชาการ รวมทั้งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่เอกชนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจด้านขยะมูลฝอย
หรือองค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอย อาทิ

- การสร้างสิ่งจูงใจทางเศรษฐกิจ (Economic Incentives)

- การปรับปรุงราคาสินค้าให้สอดคล้องกับ
ราคาต้นทุนจริงทางสิ่งแวดล้อม

- การปรับโครงสร้างของการเก็บภาษีสินค้า
วัสดุ ที่ก่อให้เกิดมลพิษ

๒.๑.๒ ด้านการลงทุน

๒.๑.๒.๑ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
รวมกลุ่มกัน (Cluster) เพื่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสานที่เน้นการนำ
ขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ในรูปของปุ๋ยหรือแปรรูปพลังงานทดแทน (Waste to Energy)
โดยส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาลงทุนก่อสร้างและบริหารจัดการขยะมูลฝอย แปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้า

๒.๑.๒.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการบริหารจัดการ
ขยะมูลฝอยในรูปแบบครบวงจรโดยใช้เทคโนโลยีผสมผสานหลายวิธี ตั้งแต่การควบคุม
อัตราการเกิดขยะมูลฝอยให้ลดน้อยลง

๒.๑.๒.๓ ส่งเสริมให้มีการนำขยะมูลฝอยกลับมา
ใช้ประโยชน์ ตลอดจนสนับสนุนให้ภาคเอกชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการระบบ
แก้ไขปัญหามากขึ้น

๒.๑.๓ ด้านกฎหมาย

๒.๑.๓.๑ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมจัดการขยะมูลฝอยให้สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน

๒.๑.๓.๒ กำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย เช่น มาตรฐานน้ำทิ้ง

๒.๑.๓.๓ กำหนดให้สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๒.๑.๓.๔ กำหนดระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกลไกการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอยและการลดปริมาณขยะมูลฝอย

๒.๑.๓.๕ ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการลดและใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย โดยกำหนดค่าธรรมเนียมในอัตราสูง สำหรับผู้ผลิตสินค้าที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยปริมาณมากหรือก่อให้เกิดของเสียที่ยากแก่การเก็บรวบรวม การขนส่ง การบำบัด และการนำกลับมาใช้ประโยชน์

๒.๑.๓.๖ กำหนดระเบียบข้อบังคับให้สถานีขนส่ง รถไฟ รถโดยสาร และเรือแพ มีการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสม

๒.๑.๓.๗ กำหนดระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดจากการก่อสร้าง

๒.๑.๓.๘ กำหนดให้มีระบบติดตามตรวจสอบบันทึกมลพิษ (Environmental Audit) จากแหล่งกำเนิดมลพิษ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทในการตรวจสอบมากขึ้น

กรมควบคุมมลพิษเห็นว่า การนำเสนอแนวทางเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีควรนำเสนอในลักษณะเป็นวาระแห่งชาติ โดยมียุทธศาสตร์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องนำไปใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอย โดยเน้นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม การลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ การนำขยะมูลฝอยไปสู่พลังงานทดแทนและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

๒.๒ ทส. ได้ร่วมประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งที่ประชุมมีความเห็นสอดคล้องกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ที่เน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย และข้อเสนอของกรมควบคุมมลพิษที่เน้นการจัดการด้านการลงทุนและด้านกฎหมาย นอกจากนี้ที่ประชุมมีมติเห็นควรให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ

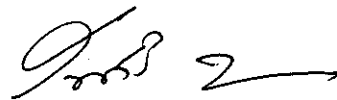
๒.๓ ทส. อยู่ระหว่างการทบทวน/ปรับปรุงกรอบนโยบายด้านการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อนำไปใช้ประกอบในการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติในระยะ ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๒) ทั้งนี้ ทส. โดยกรมควบคุมมลพิษได้นำความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และข้อคิดเห็นจากการประชุมมาประกอบใช้ในการจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และจะได้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ ว่า

๑. รับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒. รับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กรุงเทพมหานคร

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นางโนมศรี อารยะศิริ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี